

Paulo remimombe'ukwe

Colossos tetā mygwa pegwarā

epístola de Paulo aos colossenses

Paulo omondo Colossos tetā mygwa-pe onhe'ē kwatia-rehe

1 ¹Xe Paulo Hesu Cristo remimondo va'e. Nhandejáry remimbota-rupi-xe pota gwemimondorā. Xe, nhande ryvy Timóteo ndive, oromondota kwatia-rehe ore nhe'ē peē-my gwarā. ²Peē Colossos tetā mygwa va'e, Nhandejáry javegwa va'e voi peē. Pejerovia-ma peiko-vy ra'e Hesu Cristo-rehe. Pejererova tee-ma ra'e hese he'yirā. Nhandejáry Nhande Ru tee va'e voi. Tapende rovasáke kuri pende rexakwaa rei-vy. Tapene mbopy'agwapýke kuri.

Paulo Timóteo ndive ojapo oração Colossos tetā mygwa-rehe
(Ef 1.15-23; 3.14-19; 1 Ts 5.23-24)

³Orojapo ramo oração pende-rehe, ore mandu'a ramo pende-rehe, orovy'a eterei. Pende-rehe voi orotima porā porā Nhandejáry-pe. Nhandejáry Hesu Cristo Ru-pe orotima pende-rehe. ⁴“Ojerovia tee-ma Hesu Cristo-rehe” he'i pene mombe'u-vy. “Nhandejáry re'yí kwéry gwive ojohayhu hikwái” he'i pene mombe'u-vy. Upéa-gwi orotima porā Nhandejáry-pe pende-rehe. ⁵Are-ma omombe'u va'ekwe peē-my anhetegwa nhe'ē, Hesu Cristo rehewa nhe'ē. Omombe'u-ma ramo peē-my, perovia-ma inhe'ē. Perovia-gwi inhe'ē, peha'arō tee Hesu ou jevy ramo nhande reraha hagwā. Yváy-py pene renonderā peha'arō. Upe va'e ra'arō-vy, pejerovia tee Hesu-rehe pejohayhu ave. ⁶Inhe'ē porā oho opa-rupi osarambi. Mamo jaha ha-py nhahendu nhe'ē porā. Hetave tave oī hembiapo porā va'e. Hetave tave oī ogwerovia vale. Upéixa ramo ogwenogwahē-ma ramo heraha-vy peē-my nhe'ē porā, pehendu-ma ave, pene rembiapo porā-ma ave. He'i va'ekwe imombe'u-vy peē-my: “Nhandejáry pende rovasa-ma kuri oiko-vy. Pende rexakwaa rei-ma ave” he'i imombe'u-vy peē-my Hesu rehewa nhe'ē. Inhe'ē

pehendu ramo: “Anhetegwa tee nipo ra'e. Jaikwaapa-ma nipo inhe'ē ra'e” peje araka'e. ⁷Ha Epafras katu pene mbo'eháry voi. Ha'e ore irū. Nhane rembiayhu ave. Cristo rembigwái ha'e. Cristo nhe'ē omombe'u va'e peē-my. Ojavy e'ŷ va'e mombe'uhá peē-my. Ore rekoviá oho va'ety pende ha-py. ⁸Ha upéi katu upe ore irū ogwahé jevy-ma ou-vy. He'i omombe'u-vy: “Upe pygwa ojohayhupa hikwái. Ombovy'apa íxupe kwéry Nhandejáry Nhe'ē Marangatu tee va'e-rupi ojohayhupa hagwā” he'i imombe'u-vy ore-vy pende-rehe kwéry. ⁹Orohendu-ma ramo pejerovia porã teeha, orovy'a-ma. Orojapo-ma ave oração pende-rehe. Ndore resaráiry voi orojapo meme hagwā oração. Orojerure meme Nhandejáry-pe peikwaa poráve râve hagwā entéro hemimbota gwive. Ome'ē hagwā peē-my pene arandurā meme oroyerure íxupe ave. Ha Nhe'ē Marangatu tee va'e oikwaa uka va'e peē-my hemimbota va'e gwive. ¹⁰Upéixa ramo peiko va'erā Nhandejáry remimbota-rupi. Heko-rupi peiko va'erā ave ani hagwā pemotí íxupe. Pende reko porá va'erā, opaixagwa pene rembiapo porá porá meme va'erā. Peē peikwaa poráve râve va'erā peho-vy Nhandejáry-pe. ¹¹Nhandejáry ko onhemomba'egwasu opave'ŷ va'e. Imbaraete va'e voi. Tapene mombaraeteve teve. Upéixa ramo, peiko asy ramo jepe, akói jotty pevy'a va'erā. ¹²Nhandejáry Nhande Ru pende poravo va'ekwe omelé hagwā peē-my onhongatu va'ekwe. Arakatu-py oiko va'e pegwarā, Nhandejáry javegwa va'e pegwarā ave, ome'ē va'erā peē-my ave. Upéa-rehe petima porá katu Nhandejáry-pe pende py'a gwive. ¹³Yma pytū-my rei jaiko va'ekwe. Ha Nhandejáry katu nhane resende va'ekwe anháy ruvixa Satanás po-gwi. Nhane renogwahé nhande reraha-vy va'ekwe nhamoirū hagwā ta'ýry, hembiayhu va'e, Hesu Cristo-pe, nhane ruvixarā. ¹⁴Hesu Cristo katu onheme'ē va'ekwe nhande rekove-rehe, jaiko rei hagwā japaga e'ŷ reheve. Ha'e omboyke va'e nhandéhegwi nhane rembiapo vaikwe.

Nhandejáry Hesu Cristo ha'eixagwa ndaipóri
(Jo 1.1-3; Ef 2.11-22; Hb 1.2-14)

¹⁵Hesu Cristo ojehexa uka ramo nhande-vy ohexa uka nhande-vy mba'eixagwa po Nhandejáry reko. Nhandejáry ndaha'ei jahexa va'e. Hexapyre'ŷ va'e voi ha'e. Ha Hesu Cristo ohexa uka nhande-vy mba'eixagwa po heko. Ha'e Nhandejáry ra'y voi. Ta'ýry tee voi. Ndoikói vyteri ramo mba'eve va'ekwe oikoma va'ekwe ha'e Túvy ndive. Ha'e entéro onhemoingo va'ekwe gwive va'e Járy. ¹⁶Yma araka'e ojapo uka araka'e íxupe gwa'yry-pe Nhandejáry. Nhandejáry nhe'ē-py voi opamba'e ojapo araka'e. Ojapo áry rupigwa gwive, yváy pygwa gwive ave, yvy arigwa gwive ave. Inhe'ē-py opamba'e ojapo uka gwa'yry-pe. Ojapo araka'e jahexa va'erā gwive. Jahexa e'ŷ va'erā gwive ojapo ave araka'e. Ojapo araka'e Gwu rembigwairā yváy pygwa, jahexa e'ŷ va'e. Ojapo ave Gwu rembigwairā gwí anháy reko-rupi ho'a va'erā. Mburuvixarā ojapo. Ojapo ipu'aka va'erā. Ojapo omanda va'erā. Gwu nhe'ē-py hembiapiro va'erā ojapo. Entéro va'e Gwu rembigwairā ha'e ojapo. Opaixagwa ojapo uka araka'e íxupe Nhandejáry gwa'yry pegwarā. Upéa-gwi entéro onhemoingove va'ekwe gwive va'e Járy

Hesu. ¹⁷Yma araka'e ndoikói vyteri ramo mba'eve, oiko Cristo. Ha'e anho vyte oiko araka'e Nhandejáry ndive. Mba'eve ndoikói ha'e e'ŷ reheve. Ndo'a reíry entéro mba'e. Oheko kwaa va'e-rupi meme ae oiko enterovéa. ¹⁸Ha'e jajerovia hese va'e gwive Járy. Nhane akā katu nhande rete mo'aranduha voi. Nhane akārami oiko Cristo nhande-vy. Upéixa voi ha'e nhane mo'arandu entéro jajerovia hese va'e-pe gwive. Ha'e nhane moingove va'ety voi, nhane arandurā ome'ẽ nhande-vy. Omano rire-ma ha'e onhemoingove jevy ranhe va'ekwe onhypyrū hagwā nhane moingove jevyha enterove-pe. Onhemoingove jevy-gwi ha'e opyta opaixagwa jaryrā. ¹⁹Nhandejáry oipota araka'e Hesu reko gweko-rupi voíte. Heko ambue va'e ndoiapotái. Oipota tuvixa mba'e ha'e-rami. Upéa-gwi ha'e jajerovia hese va'e gwive Járy. Opaixagwa va'e Járy ha'e. ²⁰Nhandejáry oipota ave omoatyrō ijoja hagwā íxupe opamba'e. Ha'e nhande repy-vyma voi omano. Ojejuka uka-gwi kurusugwasu-rehe, entéro mba'e omoatyrōmba va'ekwe Nhandejáry. Omoatyrōmba yvy arigwa gwive, áry rupigwa gwive ave, yváy pygwa gwive ave. Ijoja hagwā íxupe omoatyrōmba va'ekwe Nhandejáry.

²¹Yma va'ekwe peiko va'ekwe mombyry Nhandejáry-gwi. Ndapejererovái hese. Pende py'a vai peé peiko va'e gwive va'ekwe. Pene rembiapo vai va'ekwe. Upéa-gwi napende a'éi Nhandejáry-rehe. ²²Ha ko'ánga katu napende a'éi ramo jepe hese, pende rekoha kwéry ogwerova ójehe. Pende rekove-rehe ta'lýry ojejuka uka-gwi, pene ndive jevy-ma oiko Nhandejáry. Ijavepa-ma peiko áy. Ha'e omano va'ekwe pene renogwahē hagwā peiko hagwā Nhandejáry ndive, pende py'a marangatu potí reheve, pejejavý e'ŷ reheve. Pejere e'ŷ reheve íxugwi, pene renogwahē va'erā pende reraha-vy. ²³Áy peiko katu pejere e'ŷ reheve Hesu rape-gwi. Ijekoha tee va'le ndo'ái. Upéixa ramo perovia porā meme katu ndapé'ái hagwā. Perovia-ma ramo Hesu rehewa nhe'ẽ porā, Hesu rembieraharā peiko-ma va'erā peé. Ani pejererova ukave teí upe va'e nhe'ẽ pehendu va'ekwe-gwi. Upe va'e nhe'ẽ porā opa-rupi omombe'u va'ekwe enterovéa pegwarā. Upe va'e nhe'ẽ mombe'uha aiko-ma xe ave va'ekwe. Aiko-ma xe va'ekwe Hesu Cristo rehewa nhe'ẽ porā mombe'uha.

Paulo omombe'u oiko-vy entéro va'e-pe Cristo rehewa nhe'ẽ
(Ef 3.1-13)

²⁴Pende-rehe ha-py ahasa asy. Ahasa asy ramo jepe, avy'a joty. He'i kuri xe-vy Hesu Cristo: "Xe-rehe ha-py xe nhe'ẽ-rupi ereiko-gwi ne mbohasa asy-ta. Ereipytygwō-gwi xe reroviah-a-pe gwive, ne mbohasa asy-ta. Nhande rete-rehe katu nhane rakate'ŷ. Upéixa voi xe rakate'ŷ ave xe reroviah-a kwéry-rehe" he'i xe-vy Hesu. Upéixa ramo, ko'ánga ahasa asy jevy-ta pendéhegwi. Ne'írá ahasa asypa vyteri. ²⁵Ha Nhandejáry xe moingo kuri hembigwái ramo heroviah-a pytygwō hagwā. Ome'ẽ kuri xe-vy xe rembiaporā amombe'u hagwā inhe'ẽ peé-my, apopytygwō hagwā ave. He'i xe-vy amombe'u porā hagwā amombe'upa ete peve. ²⁶He'i xe-vy amoherakwā hagwā inhe'ẽ. Ha ko va'e nhe'ẽ katu ni mixími jepe nomombe'úiry va'ekwe avave-pe. Yma va'ekwe áy peve nomombe'úiry. Ojéupe voi onhongatu gwembiaporā Nhandejáry. Ko'áy katu oikwaa uka-ma

gwe'ýi kwéry-pe ojapo va'erã. ²⁷Yma araka'e Nhandejáry he'i ojéupe: “Áy anhongatu xe rembiaporã. Hil'áry ogwahé-ma ramo katu amombe'u-ta xe re'ýi kwéry-pe. Enterove va'e rehegwa, judeu va'e, judeu e'ý va'e-pe gwive amombe'u-ta” he'i. “Iporã porã-ta voi xe remimombe'u. Ndaha'léi enterovéa pegwarã. Xe re'ýi kwéry pegwarã ae” he'i araka'e Nhandejáry. No'á-rami Nhandejáry remimombe'u: “Cristo inhe'ë marangatu reheve oiko-ta pende py'apy-py. Yma peẽ kwéry ndapeikói xe ndive va'ekwe. Ha ko'ánga katu peiko-ma xe ndive. Upéa-gwi Cristo onhembotuvixa mba'e teeha áry-py pene mbotuvixa mba'e ave valera” he'i-ma peẽ-my Nhandejáry. ²⁸Upéa-rehe oromombe'u oroiko-vy entéro va'e-pe Cristo rehegwa nhe'ë. Oronhemonhe'ë petei teí va'e-pe. Orombo'e íxupe ave. Nhandejáry arandu randu-rupi orombo'e. Cristo ipy'a-py ogwereko va'e gwive, amba'apo hi'arandu porãvê hagwã. ²⁹Amba'apo eterei hese kwéry. Cristo xe mombaraete-gwi amba'apo voi hese kwéry.

2 ¹Ko'áy amombe'use peẽ-my xe rembiapo hatãha. Peẽ-my gwarã ajapoha amombe'use. Laodicéia tetã mygwa pegwarã ajapoha, xe rexâ e'ý va'e gwive pegwarã ajapoha ave amombe'use ave. ²Amba'apo hatã voi peẽ-my gwarã-rehe penhembopy'a mbaraeite hagwã, pejohayhu hagwã pende joja hagwã ojóupe. Amba'apo hatã pende-rehe pene arandu tee hagwã, “Hupigwa meme voi” peje hagwã Nhandejáry nhe'ë-rehe. Upéixa ramo peikwaa porãmba voi va'erã Nhandejáry remimombe'use peẽ-my. Hemimombe'u Cristo rehegwa nhe'ë voi. ³Ha Cristo katu ha'e anho mante oikwaa uka va'e nhande-vy. Nhandejáry arandu jaikwaa e'ý va'e gwive oikwaa uka va'e voi nhande-vy jaikwaa porãmba hagwã. Ha'e nhane mo'arandu Nhandejáry arandu porã porã ete-rupi jaikwaa porãmba hagwã. ⁴Upe ramo ha'e-ta peẽ-my: Ani pene mbotavy rei teí Cristo arandu e'ý mombe'u-vy. Oï imandu'a porã va'e hemimombe'u-rehe. Ha nomombe'u porãi. Omombe'u ra'anga anga rei ae oiko-vy. Ani pene mbotavy rei teí, ha'e peẽ-my. ⁵A-py xe aï ramo jepe, xe resa katu amondo meme joty pende ha-py. Xe mandu'a ramo mba'éixa pa peiko, xe avy'a. Peteíxa perovia porã Cristo-pe. Peteíxa ndapevái tape porã-gwi. Upe va'e-rehe xe mandu'a ramo, avy'a eterei voi.

Pemoirû meme katu Cristo-pe
(Gl 4.8-20; Ef 2.1-10)

⁶Ha peẽ peje kuri Hesu Cristo-pe: “Nde ko xe ruvixa” peje kuri íxupe. Upéa-gwi pemoirû meme katu íxupe. Ani peheja teí. ⁷Ijekokaha tee va'e ndo'ái va'e. Upéixa voi Cristo-pe perovia porã ramo, pende jekokaharã voi ha'e. Ndape'a rei reíry arã. Pende jekokaharã voi ha'e. Upéixa ramo pemoirû meme katu íxupe pene mombaraeteve teve hagwã peho-vy, perovia porãvê râve hagwã íxupe. Orombo'e hagwe-rami, perovia katu íxupe. Petima porã porã katu ave Nhandejáry-pe peiko-vy. ⁸Xáke, oï ko pene mbotavyharã. Ani pene mbotavy teí. Cristo nhe'ë nomombe'u'i va'e. Ha'e ae oarandu omombe'u arã. Omombe'u ra'anga anga rei va'erã peẽ-my. Oapuha rei-ma va'erã omombe'u peẽ-my. Teko rei

nhe'ēgwe omombe'u va'erā peē-my. Ko mundo járy Nhandejáry e'ŷ va'e kwéry nhe'ēgwe rei omombe'u. Hekoha-rupi katu ani pejererova tei. ⁹Ha Cristo katu heko Nhandejáry reko-rami. Ha'e ramigwa voi. Oheteporu ramo jepe, ha'e-rami joty oī. Ndaha'ei hekoha ambue va'e. Ha'e ramigwa joty voi. ¹⁰Opaixagwa mburuvixa va'e-rehe gwive ipu'aka va'e. Gwī yváy pygwa va'e-rehe, gwī yvy arigwa va'e-rehe ave ipu'aka va'e voi ha'e. Omanda va'e gwive Járy ha'e. Enterove va'e ipo pygwa meme oī. Ha peē katu peiko-ma ramo hendive, pene moingo-ma voi gwekoha-rupi. Pene remikotevē gwive ome'ē-ma peē-my. ¹¹Peē Nhandejáry javegwa voi. Yma va'ekwe judeu kwéry ha'e kwéry anho mante Nhandejáry re'yi. Cristo-pe pemoirū-gwi, peiko-ma Nhandejáry javegwa ramo. Ndapeikói ramo jepe judeu kwéry reko-rupi, peiko-ma Nhandejáry javegwa ramo. Yma va'ekwe pejapo peiko-vy pejapose va'e. Pene rembiapo porā-ta mo'ā va'ekwe. Pene rembiapo vai joty peiko-vy. Pejapose va'ekwe pejapo joty ra'e. Ha ko'ānga katu Cristo pene mombaraete-ma voi pene rembiapo porā meme hagwā. ¹²Cristo va'ekwe omano rire, hetekwe renda-py omoī hetekwe. Upe rire, oikove jevy. Ha peē penhemongarai uka kuri Hesu Cristo réry-py. Penhemongarai rire-ma peiko-ma peteīxa hendive. Áy katu peiko-ma Cristo ndive pemano va'ekwe vérami. Peikove jevy va'ekwe vérami peiko. Hesu omano rire va'ekwe, omoingove jevy íxupe Nhandejáry. Upe va'e nhe'ē pehendu ramo: "Imbaraete voi Nhandejáry" peje hese. Pejerovia-ma hese.^a ¹³Yma va'ekwe napeē-myi vérami va'ekwe onhe'ē. Heta pene rembiapo vai-gwi, napehendūiry voi va'ekwe. Nhandejáry he'i va'ekwe peikwaa e'ŷ va'ekwe. Napende járyi va'ekwe peē. Ha ko'ānga katu pene moingove-ma Cristo ndive peteīxa peiko hagwā hendive. Nhane rembiapo vai va'ekwe gwive Nhandejáry omboykepa-ma nhandéhegwi. ¹⁴Yma va'ekwe Nhandejáry omoī va'ekwe kwtia-rehe nhane rembiaporā. Upe va'e nhe'ē ndajajapóí ramo va'ekwe jepe, nanhane moingo asýiry joty. Cristo omano-gwi pe kurusugwasu-rehe, nanhane moingo asy mo'āvēi-ma. Nhande reveha-rami omoī kurusu-rehe. Kurusu-rehe omano jave, omboykepa voi nhandéhegwi nhande reveha. Nanhane mbopaga ukáiry. ¹⁵Ha'e omano ramo kurusu-rehe, omosē opaixagwa ko mundo járy kwéry, yváy pygwa, yvy arigwa ave yvy'āgwypór, jaigwypór ave. Gwī omanda va'e-pe gwive omosēmba. Hexapyrā-rupi voi ohexa uka enterovéa-pe opu'akaveha-gwi nomandavéi gwī mburuvixa kwéry. Opyta otīmba ete hikwái entero mburuvixa gwive yváy pygwa, yvy arigwa ave, yvy'āgwypór, jaigwypór ave. Hekovía omanda mbaraeve hese.

¹⁶Upéa-gwi anive pehendu tei gwī peē-my he'i va'e: "Upe va'e hi'upy e'ŷ" he'i "Naiporāi pemboete e'ŷ arete. Naiporāi pemboete e'ŷ jasy ra'y áry ptyu'uha áry ave" he'i peē-my. Upe va'e nhe'ē anive pehendu tei upe va'e nhe'ē. ¹⁷Ha upe va'e nhe'ē gwive ndaha'ei Nhandejáry remimbota tee. Ndaha'ei áy pegwarā. Upe va'e nhe'ē ranhe ogwahē nhande-vy. Ogwahē Cristo renonde rupigwa-rami. Imandu'aha ranhe ogwahē. Ha upe rire ae

^a 2.12 Rm 6.3-4

ogwahē ou-vy ha'e tee va'e ohexa uka hagwā nhande-vy anhetegwa va'e gwive. Upéa-gwi upe va'e nhe'ē ndaipokatuvéi-ma nhande-vy. ¹⁸ Ani pehendu teī peē-my he'i va': “Peē ko ndapeikói va'e tekoha-rupi. Iporāve ereiko xe rekoha-rupi” he'i mo'ā. “Xe py'amirí voi. Xe kyhyje Nhandejáry-gwi. Upéa-gwi nanhemopeteíry Nhandejáry-pe imboete-vy. Nhandejáry rembigwái kwéry-pe yváy pygwa va'e ae amboete ave” he'i mo'ā. Ani pehendu teī inhe'ē. Ixupéte ojehexa uka va'e omombe'u mbe'upa rei hikwái. Ikéra-py ohexa va'e omombe'u rei. Omombe'upa peē-my onhembotuvixa mba'ese-gwi mo'ā. Ha nonhembotuvixa mba'e teéiry. Ha'e ae oakā gwigwa omombe'u rei arā peē-my. Nhandejáry-pe oikwaa e'ŷ-gwi, Nhandejáry arandu katu nomombe'úi. ¹⁹ Upe va'e nomoirū teevéi-ma Hesu Cristo-pe. Upéa-gwi ha'e ae oarandu omombe'u. Cristo gwigwa arandu katu nomombe'úi. Nhane akā katu nhande rete mo'arandu va'e. Nhande rete omongakwaa va'e ave. Upéixa voi Cristo nhane mo'arandu va'e nhande rerekoy. Nhande rete ojepota potapa ojóehe ombaraete hagwā. Upéixa ete voi Nhandejáry oipota nhande joja nhanhopytygwō-vy nhane mbaraete hagwā.^{b c}

Pemoī katu pende resa yváy pygwa-rehe
(Gl 3.3-5)

²⁰⁻²¹ Ha Hesu Cristo katu omano va'ekwe kurusu-rehe. Peteīxa pemoirū-gwi íxupe, peiko ãy pemano va'ekwe-rami ave. Upéa-gwi ndaipu'akavéi pende-rehe ko mundo járy Nhandejáry e'ŷ va'e kwéry va'e, yváy pygwa. Upéixa ramo, ani vyteri pehendu teī gwī omanda rei va'e nhe'ē, Cristo ndive peiko e'ŷ va'e-rami. No'ā-rami he'i va'e ko mundo járy kwéry omanda-vy: “Oī ja'u va'e. Oī ja'u e'ŷ va'e ave. Ani erehupi teī ja'u e'ŷ va'e. Ani eremboja jepe ne apekū-rehe. Ani erepoko teī hese” he'i mo'ā. Ma'erā po pehendu upe va'e nhe'ē. Upéa rehewa ja'u ramo, ndaiporivéi-ma, opa voi. Opa va'erā-rehe naiporāi nhamanda.

²² Upéa rehewa nde'íry Nhandejáry va'ekwe. Teko rei nhe'ē ae upéa nhe'ē. Upéa-py rei nhane mbo'e va'ekwe teko rei. ²³ Gwī pende-rehe omanda va'e hi'arandu porā vérəmi mo'ā. Ha nahi'arandu porāi: “Iporā katu ereiko ore rekoha-rupi” he'i mol'ā. “Ore py'amirí voi. Ore kyhyje Nhandejáry-gwi. Upéa-gwi noromopeteíry imboete-vy Nhandejáry-pe. Nhandejáry rembigwái kwéry-pe yváy pygwa va'e ae oromboete meme ave” he'i mo'ā. “Iporā ore rekoha-rupi peiko” he'i mol'ā peē-my. “Iporā katu jareko asy nhande rete nhamboeteve hagwā Nhandejáry-pe” he'i mo'ā peē-my. Ani pehendu teī inhe'ē. Pene mbo'e ramo jepe, nahi'arandu porāi joty voi pene mbo'eháry. Inhe'ē nhahendu ramo katu, ndaipóiry joty inhe'ē. Ijapu voi. Inhe'ē nhahendu ramo ndajaiko porāi arā joty. Nanhane mombaraetéiry va'e inhe'ē nhane rembiapo vai e'ŷ hagwā, jajapo porā meme hagwā. Nainhe'ē pokatúiry voi. Inhe'ē rei va'e hikwái. Ani erehendu teī inhe'ē.

^b 2.16-19 Mt 7.15-20; 2 Co 11.1-4; Gl 1.8; Ef 5.6; 2 Pe 2.1-3   ^c 2.19 Ef 4.16

3 ¹Omano rire oikove jevy-ma Cristo va'ekwe. Peteīxa pemoirū-gwi íxupe, peikove jevy-ma vér ami peiko. Upéa-gwi pemoī katu pende resa yváy pygwa-rehe. Upe-py oĩ Cristo Nhandejáry yke-rehe ogwapy oĩ-vy. Nhandejáry ombopu'aka íxupe ha-py oĩ.^d ²Upe pygwa rehéte pemondo meme katu pende resa. Ani pepena teĩ ko yvy pygwa-rehe peipota va'e-rehe. ³Ây peẽ peiko voi pemanova va'ekwe-rami hendive. Napepenavéiry ko yvy pygwa-rehe. Peteīxa pemoirū-gwi Cristo-pe, onhangareko va'e pene nhe'ẽ marangatu-rehe. Ha'e Nhandejáry ndive oĩ. Ha ko'âng a katu Nhandejáry ndive onhangareko va'e pene nhe'ẽ marangatu-rehe. ⁴Ha peẽ hendive peiko va'e. Ha'e pene nhe'ẽ marangatu-rehe onhangareko va'e voi. Ha'e ojehexa uka jevy ou-vy ramo, pende rex a uka va'erã hendive ave. Ha enterove va'e katu ombotuvixa mba'íxupe va'erã. Pene mbotuvixa mba'e va'erã ave hendive.

Anive pejapo pejapo vai va'ekwe-rami
(Ef 4.17-25)

⁵Upéa-gwi xe anhemonhe'ẽ-ta peẽ-my. Anive pejapo vai teĩ. Anive pene mandu'a teĩ pene rembiapo vai va'erã-rehe. Anive penhemoti e'ŷ teĩ avave-pe. Teko rei reko-rupi ani pejogwereko teĩ. Ani pemondo pende resa pene rembiapo vairã-rehe. Ani peipota rei teĩ pende rapixa mba'e. Peipota va'e-rehete ani pepena eterei teĩ. Upéixa peiko ramo, Nhandejáry e'ŷ va'e pemboete peiko-vy. Naiporãi eremboete nde ereipota valéte. ⁶Upéa rehewa apoha gwive, Nhandejáry nhe'ẽ rendu e'ŷ va'e gwive, ogwereco asy va'erã íxupe kwéry Nhandejáry. ⁷Yma va'ekwe upéixa voi peiko va'ekwe. Upéa rehewa pejapo japo peiko-vy va'ekwe. ⁸Ha ko'âng a katu anive pejapo pejapo vai va'ekwe-rami. Ani pende poxy teĩ. Ani ne mandu'a poxy teĩ nde rapixa-rehe. Ani erenhe'ẽ poxy íxupe. Ani nde py'a vai teĩ nde rapixa-rehe. Ani nde apu rei teĩ nde rapixa-rehe. Ani erenhe'ẽ rei rei hese. ⁹Perova-ma kuri pende rekoha vai peiko-vy napene rembiapo vaivéima hagwã. Upéa-gwi ani pende apu ojóupe. ¹⁰Ko'ây pene mboheko porã-gwi Nhandejáry, peẽ pende rekoha pyahu porã-ma voi. Oipota gweko rupive pive peiko peikwaa porãve rãve hagwã íxupe.^e ¹¹Nhande nhande rekoha pyahu porã-ma voi. Upéa-gwi nhandejéupe va'e gwive nhande jareko peteīxa: "Ko va'e judeu e'ŷ va'e, upéa judeu kwéry va'e" ndaja'evéiry. "Ko va'e judeu reko-rupi oiko va'e. Upe va'e judeu reko e'ŷ-rupi oiko" ndaja'evéi-ma. "Ko va'e nhande re'yi e'ŷ va'e. Upéa nhande reko kwaa e'ŷ" ndaja'evéi-ma. "Ko va'e omba'apo va'e ijáry-pe mante. Upe va'e omba'apo va'e ojehénte" ndaja'evéi-ma. Ha Cristo katu nhande py'apy-py kwéry oiko va'e. Upéa-gwi nhande, nhande rekoha pyahu porã va'e, aýgwa peteīxa jareko nhandejéupe.^f ¹²Ha peẽ katu Nhandejáry re'yi. Pende rayhu va'ekwe. Pende poravo va'ekwe ojéupe gwarã. Upéa-gwi perova katu pende rekoha. Peiporiahuvereko katu pende rapixa-pe. Ani pene mba'e rakate'ŷ teĩ íxupe. Eme'ẽ ae katu íxupe hemikotevã va'e. Ani penhembotuvixa

^d 3.1 Sl 110.1   ^e 3.10 Gn 1.26   ^f 3.1-11 Ef 4.17-32

mba'ese eterei. Ani pende poxy pya'le teĩ pende rapixa-pe. Pereko kirirĩ rei ae katu íxupe.¹³ Túvy-rami pejogwereko porã katu. Ipoxy ramo jepe nde rapixa, túvy-rami joty peiko katu íxupe. Ani perekó poxy íxupe. Pende poriahuverekó Nhandejáry. Upéa-gwi pejoporahuverekó reko katu peiko-vy ave. Ha nde rapixa katu nde rerekó asy ramo jepe, eiporahuverekó reko meme joty katu íxupe.

¹⁴ Pejohayhu porã porã katu. Pejohayhu ramo, pende joja porã porã tee joa va'erã. ¹⁵ Ha pene mbopy'agwapy va'e katu Cristo voi peiko hagwã pende py'agwapy reheve. Pende pe'a va'ekwe Nhandejáry peteixa peiko hagwã onhondive pende joja meme hagwã pende py'agwapy reheve. Upéixa ramo petima porã katu Nhandejáry-pe pemboete-vy.¹⁶ Topyta meme katu nde py'apy-py Cristo nhe'ẽ porã gwive. Pehendu porã porã katu inhe'ẽ. Penhombo'e mbo'e katu arandu-rupi. Penhemonhe'ẽ ojóupe arandu-rupi. Peporahéi katu. Nhandejáry nhe'ẽ héry va'e Salmo-py eporahéi. Eporahéi mborahéi-py ave. Nhandejáry mboete-vy peporahéi katu. Petima porã katu íxupe pende py'a gwive. ¹⁷ Ha ne rembiapo va'e gwive ejapo katu Nhandejáry Hesu réry-py. Ere va'e gwive, ere katu Hesu rekoviá. Hesu réry-rupi petima porã katu Nhandejáry Nhande Ru va'e-pe.^h

Opáixa pene rembiaporã pejapo katu nde py'a gwive
(Ef 5.21-6.9; 1 Pe 3.1)

¹⁸ Áy peẽ kunha eremenda va'ekwe-pe anhemonhe'ẽ-ta. Pehendu katu peteĩ teĩ pene ména nhe'ẽ. Peẽ Hesu reroviaha voi. Upéa-gwi iporã katu pehendu pene ména nhe'ẽ. ¹⁹ Áy peẽ kwimba'e eremenda va'ekwe-pe anhemonhe'ẽ-ta. Ehayhu tee katu ne rembireko-pe. Ani ererekó asy teĩ íxupe. ²⁰ Áy peẽ mitã kwéry-pe anhemonhe'ẽ-ta. Peẽ Hesu reroviaha va'e voi. Upéa-gwi pehendu meme katu pende ru, pende sy nhe'ẽ. Upéixa pejapo arã Nhandejáry remimbota. ²¹ Áy peẽ mitã ru va'e-pe, mitã sy va'e-pe anhemonhe'ẽ-ta pono pemandá pohýi pende ra'y kwéry-pe, pende rajy kwéry-pe ave. Ani nde poxy reheve eremanda nde ra'y kwéry-pe. Upéixa ramo mba'eve ndojaposevái arã hikwái. ²² Áy penhemomba'apo va'e anhemonhe'ẽ-ta peẽ-my. Pehendu meme katu ne mba'ejáry nhe'ẽ. Oĩ oipota va'e imba'ejáry imandu'a porã hese. Imba'ejáry resa-py omba'apo. Ndoikovéi ramo katu nomba'apói. Ani peiko upe va'e reko-rupi. Ndoikovéi ramo ne mba'ejáry, oĩ vérami joty ne ndive, emba'apo joty. Nde py'a gwive emba'apo katu eremboete-gwi Nhandejáry-pe. ²³ Opáixa pene rembiaporã pejapo katu nde py'a gwive. Ne momba'apo ramo, ani ere: "Amba'apo teko rei-pete". Ere ae "Nhandejáry-pe ave amba'apo" ere. ²⁴ Eremba'apo porã ramo, ome'ẽ va'erã nde-vy Nhandejáry ne rembiapokwe repy. Ne mandu'a katu upe va'erã-rehe. Nhandejáry re'yi pegwarã ome'ẽ va'erã nde-vy. Ndaha'ei teko rei nde Járy tee. Cristo ae katu nde Járy tee. ²⁵ Entéro hembiapo vai va'e-pe gwive Nhandejáry peteixa ogwereko va'erã. Ombohasa asy va'erã íxupe kwéry hembiapo vai va'ekwe-gwi. Mburuvixa ramo jepe, hembigwái ramo jepe, peteixa ombohasa asy va'erã íxupe kwéry.

^g 3.12-15 Ef 4.1-16   ^h 3.16-17 Ef 5.15-20

4 ¹Oĩ pene pa'ū-my oporomomba'apo va'e. Nde eremomba'apo va'e anhemonhe'ẽ-ta nde-vy. Eme'ẽ katu ne rembigwái kwéry-pe hemikotevẽ kwéry. Ani ne mba'e rakate'ỹ teĩ íxupe kwéry. Oime ko nde Járy ave yváy-py. Ne mandu'a katu nde Járy yváy pygwa-rehe.

Paulo onhemonhe'ẽ íxupe kwéry
(Lc 18.1-8; Ef 5.15-16; 6.18-20; 1 Ts 5.17; 1 Pe 3.15-17)

²Ani pejapo e'ỹ teĩ oração. Ani ne mandu'a Nhandejáry rehewa e'ỹ-rehe, pejapo jave oração. Petima porã Nhandejáry-pe imboete-vy. ³Pejapo jave oração, pemondo katu pene nhe'ẽ Nhandejáry-pe ore-rehe ave omombe'u uka porã hagwã ore-vy. Oromombe'useve Nhandejáry nhe'ẽ. Hesu Cristo nhe'ẽ oromombe'useve ave. Cristo rehewa ojehexa uka ramo va'e nhande-vy oromombe'use. Ko'ângá Cristo rehewa nhe'ẽ amombe'u-ma aiko-vygwi, xe moĩ-ma kuri preso. ⁴Upéa-gwi pejapo katu oração xe-rehe xe aikwaa uka porãve hagwã inhe'ẽ amombe'u-vy. Amombe'u porã hagwã Nhandejáry oipotaha-rami amombe'u hagwã, pembojeupi katu Nhandejáry-pe pene nhe'ẽ xe-rehe. ⁵Ha gwí Hesu reroviaha e'ỹ va'e katu ereko arandu katu íxupe. Mamo eretopa ha-rupi, ereko reko arandu katu íxupe.ⁱ ⁶Pende poxy-pype ani penhe'ẽ teĩ íxupe. Penhe'ẽ porã ae katu enterove va'e pene nhe'ẽ ohenduse hagwãixa. Upéixa ramo peteĩ teĩ va'e oporandu ramo nde-vy, ohendu hagwãixa eremombe'u va'erã íxupe kwéry.

Paulo irũ he'i uka íxupe omandu'a porãha

⁷Ây amondo-ta nde-vy xe irũ Tíquico héry va'e. Ogwahé ramo nde ha-py omombe'upa va'erã xe aikoha upéixa. Ha'e nhande ryvy voi jajohayhu va'e. Nhane pytygwõ va'e nhane mbotavy e'ỹ reheve. Nhandejáry rembiapo ojapo japo va'evy. Ore ndive oiko va'evy Nhandejáry rembiapo orojapo ramo. ⁸Upe va'e amondo-ta kuri peẽ-my ore moherakwã porã hagwã pene mbopy'agwasu hagwã. ⁹Indive oho-ta kuri nhande ryvy Onésimo nhane rembiayhu va'e, Hesu rape-gwi ojere e'ỹ va'e. Ha'e nde re'yí voi, ne irũ va'e ave. A-py ojehu va'ekwe gwive omombe'u-ta peẽ-my. ¹⁰Ha Aristarco katu xe ndive oĩ preso va'e he'i uka-ta peẽ-my omandu'a porãha. He'i uka-ta ave peẽ-my omandu'a porãha Barnabé ryvy Marco. Oho jevy ramo peẽ-my erohory katu íxupe Marco-pe. Amondo kuri hesegwa xe nhe'ẽ perohory hagwã íxupe. ¹¹Ha Josué Justo katu he'i uka-ta peẽ-my omandu'a porãha. Upe mbohapygwa Aristarco, Marco, Josué Justo ave, judeu kwéry va'e, ha'e kwéry anho xe pytygwõ va'e. Outro kwéry Hesu-rehe ojerovia va'e, judeu kwéry va'e, naxe pytygwõiry. Ha upé mbohapygwa ae katu xe pytygwõ. Xe pytygwõ amombe'u hagwã nhande ruvixa rehewa nhe'ẽ. Xe mbopy'agwasu ave xe pytygwõ-gwi. ¹²Ha Epafras katu ne irũ va'e, Hesu Cristo rembigwái va'e ave, he'i uka-ta ave peẽ-my omandu'a porãha. Ha'e ojerure meme

ⁱ4.5 Ef 5.16

Nhandejáry-pe pende-rehe. Ojerure mbaraete tee íxupe pene mbopy'agwasu hagwā, onhembohetave tave peẽ-my pene rembigwaa, pepyta e'ý hagwā mitã reko-rami, pejapopa hagwā Nhandejáry remimbota gwive. ¹³Ha'e omba'apo vale voi. Ndopytavéi oraçao apo-vy. Pende-rehe meme ojapo oraçao. Laodicéia tetã mygwa-rehe, Hierápolis tetã mygwa-rehe ave ojapo meme oraçao. Xe resa-rupi ahexa va'ekwe amombe'u. ¹⁴Ha Lucas katu nhane mbogwerahaty nhane rembiayhu va'e ave, he'i uka-ta ave omandu'a porãha. Demas ave he'i uka-ta omandu'a porãha. ¹⁵Xe rekovía peraha katu xe mandu'a porãha xe ryvy kwéry-pe Laodicéia tetã mygwa-pe. Peraha katu kunha héry va'e Ninfa-pe ave. Hóga-py onhomboaty va'e Hesu reroviahä kwéry. Upe-py onhomboaty va'e-pe gwive, peraha katu xe mandu'a porãha. ¹⁶Eremonhe'ëmba rire ko kwtatia nhe'ë atýra-py, embohasa outro po-py. Embohasa gwí Hesu reroviahä-pe Laodicéia tetã mygwa-pe. Emonhe'ë uka xe kwtatia upe-py. Upe-gwi ombohasa-ta ave peẽ-my outro xe kwtatia nhe'ë ave. Ogwahë ramo, pemonhe'ë katu ave pe outro xe kwtatia nhe'ë. ¹⁷Ha ere katu kuri xe ryvy Arquipo-pe: “Ne rembiaporã Nhandejáry remime'ëgwé. Hesu reroviahä-pe ereipytygwõ hagwā he'i nde-vy Nhandejáry. Upe va'e gwive ejapopa katu” ere íxupe. ¹⁸Ay amondo-ta peẽ-my xe mandu'a porãha. Xe voi ajapo xe réry xe po-rupi. Pene mandu'a meme katu preso aimeha-rehe. Tapende rovasa katu Nhandejáry pende rexakwaa rei-vy. Opa xe nhe'ë.